Nr. 21. Poznań, dnia 1 października 1926 Rok II.

ELEKTRO- i RADJOTECHNIKA

BEZPŁATNY DODATEK DO NR. 39 „RYNKU METALOWEGO I MASZYNOWEGO“

Regenerowanie lamp katodowych.

Znajdujące się obecnie najwięcej w użyciu lampy katodowe można podzielić na 3 zasadnicze gruby: wolframowe, oksydowe i torowane. Pierwsze z nich posiadają metalową katodę z czystego wolframu, w drugich główny drucik składa się z platyny, irydjum lub t. p. otoczony warstwą tlenku strontu, wapnia i t. p., lampki zaś torowane mają katodę wolframową powleczoną nadzwyczaj cienką warstewką toru.

Lampki wolframowe stają się z czasem dlatego bezużyteczne, że drucik zmienia pomału swoją budowę wewnętrzną, krystalizuje, tworzy łuski i nierówności tak, że z czasem się przepala lub przerywa. Inaczej ma się natomiast rzecz z lampkami oksydowemi i torowanemi. Nie przepalają się one prawie nigdy o ile się nie połączy mimowoli napięcia anodowego z końcami żarzącego drutu. Częściej natomiast zdarza się, że kruchy drucik przerywa się wskutek wstrząśnień.

Główną natomiast przyczyną zepsucia się tych lampek jest ulotnienie się warstwy toru i tlenku wskutek czego pozbawia się katody aktywnej masy. To jest właśnie przyczyną, że lampka która się żarzy, a zatem posiada drucik w porządku, staje się głuchą, ponieważ na druciku nie znajduje się nic, coby przy tak niskiej temperaturze żarzenia mogło wysyłać elektrony.

Ażeby zrozumieć to zjawisko w całej rozciągłości należy się wpierw zapoznać ze sposobem w jaki się stwarza na katodach aktywną masą. W lampkach oksydowych uskutecznia się to rozmaitemi mniej skomplikowanemi sposobami, natomiast w torowanych rzecz ta przedstawia się nieco trudniej. Drucik w tej lampie jest z czystego wolframu z niedużą domieszką tlenku toru. Formowanie drucika następuje, po wypompowaniu żarówki, w następujący sposób: drucik poddaje się, po wyłączeniu napięcia anodowego, wysokiemu napięciu żarzenia, wskutek czego zaczyna się on do białości żarzyć, co wpływa na częściową redukcję tlenku toru rozdzielonego w całym drucie na metaliczny tor. Obniżając teraz napięcie formujące o połowę, stwarza się najdogodniejsze warunki dla osadzenia się na powierzchni drutu, dużej ilości atomów toru. Stąd to tworzy się na powierzchni druciku ta nader cienka powłoka czysto metalicznego toru, która może wysyłać potrzebne prądy elektronowe.

Regenerowanie zatem zepsutych lampek polega na dalszej redukcji toru, co może wykonać z łatwością, każdy radjoamator rozporządzający jednym woltomierzem i jednym miliamperomierzem.

W zeszycie drugim „Radjo-amatora“ z 1926 r. znajduje się właśnie taki przepis na przywracanie aktywności lampce torowanej. Rzecz ta przedstawia się następująco: „W celu przywrócenia zdolności wysyłania elektronów uzbrajamy się w parę bateryjek latarkowych, opornik na ca 50 omów i woltomierz.

Następnie załączamy do włókna szeregowo bateryjki (każda bateryjka ma m. w. 4,5 V.) i opornik, a równolegle do opornika i bateryjek — woltomierz. Zapomocą odpowiedniej ilości bateryjek i opornika nastawiamy napięcie włókna do czterokrotnej (!) wielkości napięcia normalnego dla danej lampy i pozostawiamy katodę pod działaniem tego napięcia przez 30 sekund.

Następnie przerywamy prąd i włączamy już tylko podwójne napięcie, przyczem wskazane jest wyjąć niepotrzebne bateryjki (dla 4. v. lampy pozostawiamy 2 baterje).

Podwójne napięcie działa na lampę przez 5 minut.

Po upływie 5 minut wstawiamy lampę do aparatu, dajemy normalne żarzenie i napięcie anodowe i probujemy siłę głosu.

Jeżeli praca lampy jest niewystarczająca, to powtarzamy proces z podwójnem napięciem, ale już tylko przez 2 minuty. Znowu próbujemy lampę w aparacie i jeżeli lampa wzmacnia nadal niewystarczająco, powtarzamy ten ostatni 2-u minutowy proces tyle razy, aż lampa zacznie pracować z pożądanym efektem. Po każdem 2-u minutowem żarzeniu należy kontrolować lampę w aparacie, gdyż przeżarzenie może obrócić nasze zabiegi w niwecz, a wtedy pozostaje powtórzyć całą procedurę jeszcze raz od początku.

Wprawiony amator mógłby jeszcze dalej regenerować swoją lampę, dając jej napięcie podwójne każdorazowo po 15 sekund.

Najlepiej jest wtedy nastrajać aparat na stacje dalsze i słabsze, gdyż trudno jest rozróżniać słabe zmiany przy silnych sygnałach. Przy tym ostatnim zabiegu należy być bardzo uważnym, gdyż łatwo otrzymuje się rezultaty, znacznie przekraczając pracę normalnej lampy“.

Metoda ta jednakże wydaje tylko do czasu pewne wyniki i musi doprowadzić do zupełnej bezskuteczności, z chwilą kiedy wszystek tor, aż do najgłębszych warstw, przez przeciążenie drucika lub bombardowanie dodatnio naladowanemi cząsteczkami gazu, zupełnie zniknie. Znajdujący się jako powłoka drucika dwutlenek toru nie jest zdolny do emisji elektronów. Nie znaczy to jednakże, ażeby lampa stała się już zupełnie bezużyteczną. I na to znalazł się sposób a mianowicie:

Wyczerpaną lampkę ogrzewa się ostrożnie w płomieniu palnika gazowego, tak długo dopóki się nie przekroczy granicy w której może żarówka łatwo pęknąć. Po tym już dostatecznem podgrzaniu, wybiera się pewną niedużą powierzchnię żarówki i zaczyna się ją specjalnie silnie nagrzewać, aż do zniknięcia na niej zwierciadła. Oczywiście nie należy ścianki szklanej podgrzewać za silnie, ponieważ zmięknie szkło i zostanie przez próżnię wciągnięte do środka. Po zupełnem ostudzeniu staje się lampka z powrotem aktywną, jeżeli się drucik przez dłuższy czas bez napięcia anodowego wyżarzy. Regeneracja ta polega na wyparowaniu metalu n. p. magnezu ze ścianki żarówki, którego nadmiar się tam osadza i tworzy przy równoczesnem łączeniu się z resztkami gazu zwierciadło. Przez wyparowanie magnezu następuje redukcja dwutlenku toru. Jeżeli się rzeczywiście dostanie na drucik odpowiednia ilość magnezu, co nie jest bardzo łatwem, z powodu ochronnego działania

anodowego cylindra, to tworzy się na zewnętrznej warstwie drucika nowy tor, który czyni lampkę z powrotem aktywną t. zn. zdolną do wysyłania elektronów. Nie znając stopnia rozkładania się warstwy zdolnej do emisji poleca się przy próbach regeneracji zastosować metodę pierwszą to znaczy przez wyżarzenie drucika, ponieważ nie naraża się żarówki na pęknięcie. Dopiero, jeżeli sposób ten okaże się bezskutecznym, należy się uciec do metody drugiej wyżarzania żarówki, bo i tak się właściwie nic nie traci, gdyby nawet pękła. W celu jak największego i całkowitego pokrycia drucika magnezem należy na żarówce ogrzewać miejsca leżące w przedłużeniu osi drucika. W ten sposób odpada ochronne działanie anodowego cylindra. Należy również zwrócić uwagę na to, ażeby nie ogrzewać silniej jak potrzeba do wyparowania magnezu. Te dwie metody mogą jeszcze nie jednej lampie katodowej na dłuższy czas uratować życie.

Inż. R. H.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 31 lipca 1926 r.

wydane w porozumieniu z ministrami: Spraw Wewnętrznych i Spraw Wojskowych o zmianie rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 10 października 1924 r., wydanego w porozumieniu z tymiż ministrami, w sprawie zakładania, utrzymania i eksploatowania urządzeń radjotechnicznych oraz w sprawie wyrobu sprzętu radjotechnicznego i handlu tym sprzętem.

(Ciąg dalszy i dokończenie).

c) adres lokalu lub wskazanie miejsca, w którem ma być zainstalowana stacja odbiorcza i charakter tego lokalu (mieszkanie prywatne, instytucja rządowa, komunalna, dobroczynna, zakład naukowy, biuro instytucji handlowej, przemysłowej lub innej, cukiernia, restauracja, sala koncertowa i t. p.), ewentualnie o ileby chodziło o stacje ruchome, gdzie takowe będą czynne,

d) przeznaczenie stacji odbiorczej (dla użytku prywatnego, dla demonstracyj publicznych bezpłatnych, dla demonstracyj płatnych),

e) w jakich ratach chce opłacać abonament radjofoniczny,

f) oświadczenie, że petent nie został już pozbawiony upoważnienia na posiadanie radjostacji odbiorczej na skutek wyroku sądowego lub na polecenie Władz II lub III instancji (patrz § 16 ustęp 2),

g) zobowiązanie do przestrzegania przepisów, normujących stosunek posiadacza radjostacji odbiorczej do władz państwowych i towarzystw eksploatujących radjofon, pod rygorem cofnięcia upoważnienia oraz ewentualnej odpowiedzialności sądowej.

Za wiarogodność przytoczonych w zgłoszeniu danych odpowiedzialną jest osoba podpisująca zgłoszenie, i dane te nie będą doraźnie sprawdzane i kwestjonowane przez urząd wydający upoważnienia, gdyby jednak w następstwie okazało się, iż nie odpowiadają one rzeczywistości, wydane upoważnienie zostanie cofnięte bez prawa uzyskania nowego, winny zaś złożenia fałszywego zeznania zostanie pociągnięty do odpowiedzialności sądowej.

11) § 18 otrzymuje brzmienie następujące:

„Naczelnik urzędu pocztowo-telegraficznego, względnie wyznaczony ku temu urzędnik, który przyjął do wykonania wymienione w § 17 zgłoszenie, obowiązany jest niezwłocznie na podstawie przytoczonych w zgłoszeniu danych sporządzić upoważnienie i,

a) gdy zgłaszający stawił się osobiście w urzędzie, lub nadesłał zgłoszenie przez osobę trzecią, wydać upoważnienie po uprzedniem pobraniu 5 zł. opłaty kancelaryjnej i pierwszej raty opłaty abonamentowej za radjofon,

b) gdy zgłoszenie nadesłane zostało pocztą, wysłać upoważnienie pocztą, jako przesyłkę zleceniową.

Uiszczenie opłaty kancelaryjnej urzędnik wydający upoważnienie zaznacza na upoważnieniu w przeznaczonej na to rubryce.

W razie wydawania upoważnienia na radjostację odbiorczą dla produkcyj publicznych wydający upoważnienie czyni na nim wzmiankę, że upoważnienie jest ważne tylko w razie posiadania wymaganego zezwolenia władz administracyjnych na produkcje publiczne".

12) § 20 obowiązuje w nowem brzmieniu następującem:

„Upoważnienia, które już zostały wystawione lub które wystawione zostaną w ciągu r. 1926, 1927 i 1928, zasadniczo ważne będą do 1 stycznia 1929 r. Stosownie do uznania Generalnej Dyrekcji Poczt i Telegrafów może nastąpić ich dalsza prolongata lub też nowa rejestracja wszystkich radjo-odbiorników".

13) § 21 otrzymuje brzmienie następujące:

„W razie przeniesienia stacji radjoodbiorczej z lokalu, wskazanego w upoważnieniu, do innego lokalu lub innej miejscowości, znajdującej się w okręgu doręczeń tegoż urzędu, który upoważnienie wydał, posiadacz upoważnienia obowiązany jest o zmianie adresu powiadomić zainteresowany urząd, w ciągu dni siedmiu. Dotyczy to również zmiany adresu, pod którym mają być przesłane zawiadomienia i rachunki.

Gdy nowy lokal znajduje się w okręgu doręczeń innego urzędu, niż urząd, który upoważnienie wydał, posiadacz upoważnienia obowiązany jest w nieprzekraczalnym terminie dni siedmiu powiadomić urząd, w którego spisach figuruje, o skreślenie go w spisie i przekazanie podania urzędowi, w którego okręgu będzie nowe miejsce zamieszkania abonenta.

Podany w ustępie poprzednim sposób postępowania nie dotyczy stacyj radjoodbiorczych, czasowo przenoszonych do innych miejscowości wskutek wyjazdu ich posiadaczy na letniska, do miejsc kuracyjnych, na roboty sezonowe i t. p. W tym wypadku posiadacz upoważnienia uiszcza opłaty abonamentowe radjofoniczne w urzędzie, w którym jest zarejestrowany, bądź we właściwych terminach, bądź zgóry za pewną ilość miesięcy".

14) W § 22 w ustępie pierwszym po słowach „użyteczności publicznej" i w ustępie drugim po słowie „antypaństwowych" dodaje się słowa: „oraz komunikatów agencyj telegraficznych, przeznaczonych dla ściśle określonego grona odbiorców".

15) W § 22 dodaje się ustęp trzeci następującej treści:

„Przedsiębiorstwa prasowe za prawo odbioru i wykorzystaywanie treści komunikatów „do wszystkich" (Cq — à tous) jako materjału informacyjnego, nie uiszczają żadnych dodatkowych opłat, gdy przeciwnie za prawo odbioru i wykorzystania treści komunikatów, przeznaczonych dla ściśle określonego grona odbiorców, ci ostatni oprócz opłat na rzecz odnośnej agencji uiszczają jeszcze na rzecz Generalnej Dyrekcji Poczt i Telegrafów pewną opłatę indemnizacyjną, której wysokość ustala Minister Przemysłu i Handlu".

16) W § 23 ustęp pierwszy uzupełnia się następującem zdaniem:

„Generalna Dyrekcja Poczt i Telegrafów po stwierdzeniu przez własne organa lub przez upoważnione przez nią do tego organa towarzystwa eksploatującego radjofon, iż prywatna radjostacja przez zbytnie promieniowanie przeszkadza innym posiadaczom radjostacyj odbiorczych, ma prawo cofnąć upoważnienie".

17) W § 23 w ustępie drugim po słowach „50 metrów" dodaje się:

„licząc całą długość anteny i długość części doprowadzenia znajdującej się na zewnątrz budynku".

18) W § 29 ustęp drugi i następne do końca paragrafu skreśla się.

19) W § 30 w ustępie czwartym w punktach a), b) i c) skreśla się słowa:

„Oznaczonych żetonami A".

„Oznaczonych żetonami B".

„Bez znaku żetonowego".

20) W § 31 skreśla się słowa:

„upoważnieniami na zakup radjoodbiorników".

21) § 32 skreśla się.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 25 sierpnia 1926 r. i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Minister Przemysłu i Handlu: (—) **E. Kwiatkowski.**

Minister Spraw Wewnętrznych: (—) **Młodzianowski.**

Minister Spraw Wojskowych: (—) **J. Piłsudski.**

(Dz. U. R. P. z dnia 23 sierpnia 1926 r. Nr. 87, poz. 483).

Telemechanika w technice.

Odkrycie kotwicy magnetycznej stało się źródłem i początkiem przewrotu w technice przemysłowej. Pierwszym rezultatem namacalnym stało się wprowadzenie w życie telefonu i telegrafu, bez których nie potrafilibyśmy już wyobrazić sobie najprymitywniejszego kraju.

W tej chwili zastosowanie elektromagnesu w skomplikowanej maszynerji przemysłu idzie wielkiemi krokami naprzód; powstaje nowa gałąź techniki, telemechanika, której właściwy rozwój datuje się zaledwie od lat dziesięciu. Od telemechaniki domagamy się dzisiaj spełniania tych skomplikowanych i złożonych funkcyj, które, jak by się wydawało dawniej, zdolny jest kontrolować i wywoływać tylko mózg ludzki. Najbanalniejszym i najprostszym przykładem z dziedziny telemechaniki jest klasyczny gest odźwiernego, naciskającego palcem guzik elektryczny w celu otwarcia bramy zapóźnionemu lokatorowi. Prąd elektryczny, wysłany przez dotknięcie kontaktu, działa na elektromagnes, który automatycznie cofa zasuwkę zamku.

Przykład bardziej nowoczesny daje nam elektrownia n. p. pędzona przez turbiny położone w górach w bliskości wodospadów. W elektrowni znajdują się dwie, trzy lub cztery grupy generatorów. Zależnie od konsumcji prądu puszcza się w ruch cały kompleks maszyn, czy też część tylko. Cóżby miał do roboty pracownik umieszczony na stałe w takiej oddalonej od miasta elektrowni? Nic, prócz przyglądania się funkcjonującym maszynom, a ewentualnie przecięcia prądu w razie wypadku. Takiego fachowca zastępuje dzisiaj w jego funkcjach aparat elektromagnetyczny, działający na daleki dystans, z centrali miejskiej. Inżynier miejski, siedząc w swem biurze przed aparatem kontrolującym, reguluje zapomocą prądu elektrycznego cały ruch elektrowni. Włącza i wyłącza prąd za naciśnięciem czarnego lub czerwonego guzika, puszcza w ruch cały kompleks turbogeneratorów, lub też wstrzymuje jedną, albo dwie ich grupy z kompleksu czterech przez naciśnięcie białego lub zielonego guzika. Zasada, na której się opiera funkcjonowanie aparatu elektromagnetycznego działającego na dystans 10, 20, 50 i więcej kilometrów, jest ta sama, co w owym przykładzie z odźwiernym. Aparaty same autokontrolujące, ustawione w elektrowni, sygnalizują same przebieg działalności maszyn i wysyłają sygnały, które regestruje aparat odbiorczy na biurku inżyniera. Maszyna zastępuje mózg i rękę ludzką.

W podobny sposób odbywa się n. p. automatyczne naoliwianie części składowych maszyn, znajdujących się w ruchu, tłoków, śrub, zasuw, i t. p. Aparaty o bardzo delikatnej konstrukcji notują i sygnalizują najlżejsze rozgrzewanie się maszyny. Temsamem aparat, po zaregestrowaniu, wyższej niż należy temperatury, reaguje na nią automatycznie; prąd elektryczny wprawia w ruch elektromagnes, który wstrzymuje bieg maszyny przez odchylenie lewaru.

Na tymsamym systemie oparte są wszystkie najwymyślniejsze kombinacje zautomatyzowania pracy i kontroli w kolejnictwie, hutnictwie, górnictwie, metalurgji i t. d.

Telemechanika w najnowszej swej fazie znamionuje wejście w trzeci okres rozwoju przemysłowego; po pracy ręcznej, po pracy maszynowej, następuje praca automatyczna, w której człowiek odgrywa tylko rolę rozkazodawcy, nawet nie kontrolera.

Zapytania nadeszłe do działu informacyjnego Tow. Wydawniczego „KUPIEC“ w Poznaniu

Do każdego zapytania prosimy dołączyć 50 gr. Wszystkim interesentom odpowiadamy listownie często po kilka razy.

Nr. 1759. Która firma wyrabia okucia meblowe wszelkiego rodzaju?

Nr. 1763. Która firma wyrabia zamki do szaf, szuflad i kłódek?

Nr. 1768. Która firma wyrabia gwintowniki?

Nr. 1778. Które firmy krajowe dostarczają żelazo płaskie w rozmiarze 350 × 40 mm (potrzebna ilość ca. 20 mtr.)?

Nr. 1780. Która firma może dostarczyć 100 kałamarzy szkolnych, a mianowicie porcelanowy słoik do atramentu w zasuwce cynkowej do przyśrubowania w ławki?

Nr. 1803. Gdzie można nabyć aparaty — automaty do wyrzucania czekolady, cukierków, cygar i t. p. (ale gustowne, jak to były przed wojną).

Nr. 1810. Która firma dostarcza narzędzia dla przemysłu sztukarskiego i gipsiarskiego?

Nr. 1826. Która firma wyrabia zabawki blaszane?

Nr. 1830. Które firmy w Polsce wytwarzają podkowy górnośląskie?

Nr. 1853. Która z firm w Poznaniu ma przedstawicielstwo na kłódki?

Nr. 1871. Które firmy krajowe dostarczają latarki karbidowe dla kolejarzy?

Nr. 1872. Które firmy krajowe fabrykują wózki dla belek i małe rowerki 3-kołowe?

Nr. 1875. Które firmy krajowe dostarczają lub fabrykują mechanizm (czyli werki) do gramofonów?

Nr. 1885. Która fabryka wyrabia kolce do młocarń kolcowych?

Nr. 1888. Która firma dostarcza tuby i drut na sita?

Nr. 1889. Która firma buduje piece ogrzewalne, lano - żelazne do koksu lub innego materjału palnego, do ogrzewania ubikacji fabrycznej ca 1000 cbm?

Nr. 1893. Gdzie można najkorzystniej nabyć młynki do mielenia i śrutowania wałkowe, albo tarosowe?

Nr. 1899. Gdzie można nabyć wzory stolarskie?

Nr. 1902. Które fabryki w Polsce wyrabiają z bronzu, mosiądzu, cyny, cynku i ołowiu przedmioty artystyczne, a mianowicie: galanterję ozdobno - gabinetową i salonową, przedmioty religijne, jak krzyże i figury, oraz pamiątki i różne zabawki, poza tem, — które fabryki wytwarzają urządzenia dla wyrobu wyżej wymienionych przedmiotów, jak maszyny (Spritzgussapparate) narzędzia i formy (Kokillen)?

Nr. 1908. Która firma dostarcza rzemyki do szycia pasów zapędowych?

Nr. 1909. Która firma dostarcza teksy żelazne szewckie?

Nr. 1916. Które firmy w Poznańskiem wyrabiają siedzenia czworokątne i okrągłe do krzeseł?

Nr. 1917. Która fabryka w Warszawie wyrabia lakierowane okucia do szorów?

Nr. 1918. Proszę o podanie adresów fabryk lemieszy i odkładni sosnowieckich.

Nr. 1924. Która firma wyrabia beczki pocynkowane do wywozu gnojówki?

Nr. 1925. Która firma dostarcza dla hurtowników po za syndykatem śruby czarne i wkrętki do drzewa wszelkich rozmiarów?

Nr. 1926. Prosimy o podanie fabryk ewtl. składów, dostarczających maszyny do wyrobu wód mineralnych.

Nr. 1928. Prosimy o podanie adresu fabryki lub firmy, dostarczającej czysto białą bednarkę w kręgach — miękką — półtwardą i twardą od 1—2 mm szerokości — także i stalową bednarkę białą 8 0,8 mm.

Nr. 1934. Kto dostarcza kamienie, potrzebne do wyrobu marmuru sztucznego i to do szlifowania, polerowania oraz płyny, sole, jak: Pumex, kamień szelakowy. Karborundum, kamyszek zielony, Aluminium fluroad, Magnesit?

Nr. 1935. Która firma dostarcza konsulki i podpórki do ugarniturowania i składania umywalek i t. p. wyroby metalowe i niklowe?

Nr. 1937. Prosimy o podanie firmy, która wyrabia przesuwaki (klupy) do mierzenia drzewa (drewniane) stalowe lub żelazne, oraz metry drewniane i stalowe (Zollstabe).

Nr. 1938. Prosimy o podanie firmy, która dostarcza szatkownice do kapusty zwyczajne, do domowego użytku.

Nr. 1941. Prosimy o podanie, jakie firmy wyrabiają: puste mosiężne gałki do łóżek z połyskiem (ad I).

Nr. 1943. Prosimy o podanie, jaka firma wyrabia puste drążki mosiężne — względnie — do łóżek z połyskiem.

Nr. 1944. Prosimy o podanie firmy, która wyrabia t. zw. „laleszki“ mosiężne (od. II.) do łóżek z połyskiem.

Nr. 1948. Które firmy dostarczają narzędzia do robót snycerskich i rzeszki (Laubsägearbeiten)?

Nr. 1949. Która firma w kraju dostarcza w większych ilościach miękki drut palony w grubościach 0,2—1,0 mm?

Dostawa dymaków kowalskich.

Pierwsza Wielkopolska Fabryka Dymaków „Hurt Polski“ w Poznaniu, przy ul. Wrocławskiej 37, wytwarza i dostarcza dymaki (miechy kowalskie) w fasonach gruszkowych, skrzynkowych i cylindrycznych w najlepszem wykonaniu. Interesowanym zakładom przemysłowym zwracamy na powyższe uwagę i polecamy usilnie specjalizowaną polską tę placówkę wytwórczą uwadze i poparciu. Urządzenia nasze techniczne, o ile to możliwem, zestawiać winnismy w pierwszym rzędzie z fabrykatów krajów, to też przy zapotrzebowaniu dymaków kowalskich zalecamy zwrócić się po ofertę do firmy „Hurt Polski“.

Przegląd Dostaw

W dziale niniejszym podajemy przetargi, licytacje i konkursy rozpisane przez urzędy państwowe, komunalne i większe firmy. Każde słowo w „Przeglądzie Dostaw“ obliczamy 10 groszy a tłuste słowo tytułowe po 50 groszy. Przy powtórzeniach 2X dajemy 10% rabatu, przy 3X 20% rabatu

Przetarg ofertowy.

Magistrat Stołecznego Miasta Poznania zamierza wydać w drodze przetargu publicznego budowę 5 podziemnych ustępów publicznych, mianowicie:

a) w skarpie P. K. P. między przyczółkami mostów kolejowych przy ul. Libelta,

b) na wysepce komunikacyjnej między ul. Wierzbięcice i ul. Topolowej,

c) w skarpie przy ul. Głogowskiej od strony dworca zachodniego,

d) na plantach u zbiegu Wałów Wazów i Batorego,

e) na skwerze w ul. św. Marcina — przed „Gospodą Polską“, oraz

f) osobne wykonanie prac instalatorskich w powyższych ustępach.

Oferty należy oddać w zapieczętowanych (zalakowanych) kopertach z napisem: „Oferta na budowę ustępu ad a—e, względnie na prace instalatorskie w ustępach podziemnych“ i to a—e do godziny 11-tej ad f do godziny 12-tej dnia 15-go października 1926 r. w pokoju 11-tym podpisanego urzędu. Otwarcie ofert nastąpi według kolejności jak wyżej.

Miejski Urząd Budownictwa Naziemnego
Poznań, ul. Nowa 10, III. p.

Licytacja.

Dnia 15 października 1926 o godz. 12 w południe odbędzie się w Urzędzie Celnym na dworcu w Poznaniu licytacyjna sprzedaż:

71 kg. koronek bawełnianych,
20,8 kg. tkanin półjedwabnych,
10.60 kg. farb suchych,
jednego wózka dziecięcego
oraz innych przedmiotów, jak wyrobów żelaznych, części kołowców i t. p.

Towary można obejrzeć w dniu licytacji.

Urząd Celny — Poznań-dworzec.

Konkurs

na budowę domu mieszkalnego dla urzędników powiat. w Krotoszynie.

Wydział Powiatowy w Krotoszynie zamierza jeszcze w tym roku przystąpić do budowy parterowego budynku dla dwóch rodzin.

Plany i przedmiary z formularzami ofertowemi wyłożone są do przejrzenia w Powiatowym Urzędzie Budowlanym w Krotoszynie.

Oferty na wspomnianych formularzach wnosić należy w opieczętowanej kopercie do 10 października 1926 roku.

Wydział Powiatowy zastrzega sobie dowolny wybór z pomiędzy oferentów.

Krotoszyn, dnia 25 września 1926 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
Dr. Dalbor.

Przetarg ustny.

10 Okr. Szefostwo Budownictwa rozpisało przetarg na wydzierżawienie budynku byłej fabryki konserw i chłodni w Przemyślu.

Bliższych informacyj udziela Ref. techn. w godz. urzędowych, względnie wysyła bezpłatnie bliższe warunki dzierżawy. Przetarg odbędzie się dnia 30. 10. b. r. godz. 10 — w Przemyślu ul. Mickiewicza L. 46.

Szef Budownictwa O. K. X.
(—) **Świszczowski,** pułkownik.

Przetarg.

Fabryka wyrobów tytoniowych w Starogardzie sprzeda 1 wiertarkę do metalu, którą można oglądać podczas godzin urzędowych od 7—15. Termin złożenia ofert do 15 października 1925 r.

Kierownictwo.

Ogłoszenie.

Dnia 11-go października 1926 r. o godz. 10-tej rano odbędzie się w magazynach kolejowo-celnych na dworcu towarowym licytacja na towary galanteryjne, tkaniny wyroby metalowe, wyroby z papieru, z blachy, ze szkła, maszyny do szycia, środki do czyszczenia „Raco“, części samochodów i t. p., oraz skonfiskowane koronki, i hafty, czekoladę, cukierki cytworowe.

Towary nie sprzedane z licytacji w dniu 11-go października r. b. będą po raz drugi wystawione na przetarg publiczny w dniu 26 października 1926 r. o godzinie 10-tej rano.

Bliższych informacji można zasięgnąć od dnia 5-go października r. b. w Urzędzie celnym.

Kierownik Urzędu Celnego:
J. Żardecki.

Przetarg.

Zbrojownia Nr. 4 w Krakowie ogłasza przetarg nieograniczony na podstawie porównawczego zestawienia cen i próbek na około 6.000 kg. pakuł do czyszczenia broni odpowiadających następującym warunkom:

1) długie włókna,
2) dobrze czesane,
3) bez obcych domieszek i części twardych.

Ceny należy podać loco wagon Kraków, tor przemysłowy Zbrojowni Nr. 4.

Przetarg odbędzie się w dniu 22 października 1926 r. o godz. 9-ej w Zbrojowni Nr. 4 w Krakowie przy ul. Rakowickiej L. 22 Biuro rachunkowo-materjałowe i należy przesłać do tegoż terminu oferty wraz z próbkami w zalakowanych kopertach z napisem zewnętrznym „Oferta na dostawę pakuł“.

Oferty wpływające po oznaczonym terminie nie będą rozpatrywane.

Przetarg ustny.

Dyon Samochodowy Nr. 5 w Krakowie sprzeda w drodze ustnego przetargu publicznego, który się odbędzie 12 października 1926 r. o godz. 10-tej w 5-tym Dyonie Samochodwym Kraków-Dąbie, 18 samochodów ciężarowych, 4 osobowe i 13 rowerów.

Informacji udziela oraz pokazuje do sprzedania przeznaczone samochody Dyonowy Zakład 5 Dyonu Samochodowego Kraków-Dąbie od dn. 27 września 1926, do 10-tego października w godzinach między 9-tą a 12-tą.

Szef Służby Samochodowej D. O. K. V.
(—) **Dr. Piotrowski,** Ppłk.

Ogłoszenie.

Państwowe Zakłady Drzewne i Eksploatacje lasów w Kępie i Rozwadowie, Kępa ad Rozwadów sprzedadzą w drodze pisemnego przetargu około 1.500 m³ dębiny w stanie okrągłym.

Otwarcie ofert nastąpi w kancelarji zakładów w Kępie ad Rozwadów w dniu 20 października o godzinie 11 przed południem.

Dzierżawy, zastępstwa, personał, sprzedaże itd.

Zdolny, energiczny **podróżujący obejmie**

zastępstwo

na Poznań, Pomorze lub Kongresówkę

Łaskawe zgłosz. pod „Metal 3166" do adm. „Rynku Metal. i Masz".

Do pobielania żeliwa cyną

poszukuje się uzdolnionego fachowca z długoletnią praktyką. Pisemne zgłoszenia do administracji

„Rynku Metalowego i Maszynowego"

pod **„Pobielanie cyną" nr. 2992**

INŻYNIER - MECHANIK

z dziesięcioletnią praktyką, zdolny i samodzielny w projektowaniu, budowie, montażu oraz kierownictwie fabryk, obznajomiony gruntownie z wszelkiemi maszynami i aparatami fabryk chemicznych i administracją fabryczną — poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia **Krzeszowice, skrytka pocztowa nr. 6.** 702

ZDOLNY TOKARZ

na metalową armaturę znajdzie stałą pracę. **„Motor Polski", Tow. Akc. w Żninie.** 705

SZTUKATOR

umiejący odlewać figury gipsowe, potrzebny. Oferty pisemne z podaniem warunków płacy. — **Sosnowiec, Naftowa 6, Kazimierz Ossoliński.** 716

SAMOCHOD

Horch 8-24 P. S., 4 siedzeniowy, na biegu, 2 koła zapasowe, co dopiero po gruntownym remoncie. Karoserja skórą wybita, światło karb. za cenę 2.500 zł, szybko decydującemu, gdyż kupno okazyjne, do oddania. Jazda próbna za zwrotem benzyny każdej chwili. 3141

L. Stepczyński, Bydgoszcz, Dworcowa nr. 30.

Sprzedamy LOKOMOBILĘ „Wolfa", 15 atmosfer ciśnienia roboczego 175/200/250 KM. Compond z kondenzacją, powierzchnia ogrzewalna 36,24 mtr., z przegrzewaczem 33,73 mtr., z zapasowem paleniskiem i przegrzewaczem, do obejrzenia w ruchu, w dobrym stanie — koło Warszawy. **Poszukujemy maszyny parowej 200—300 KM. 10 atmosfer, bez kondenzacji,** wraz z kotłem. Wiadomość i oferty: 3140

Warszawa, Furmańska 14 Kusiński, tel. 55-41.

Tokarnie

używane, ciężkiej budowy, od 1000 do 3500 m/m. długości, oraz 2 heblarki do żelaza 1200 i 2000 m/m. szlifierki oraz inne maszyny sprzedaje fabryka: 3132

Wolf Fiszer, Łódź, ul. Zakątna nr. 13

Z powodu przełączenia zapędu parowego na zapęd elektryczny są korzystnie do sprzedania

1 maszyna parowa 25 PS.

i 1 „ „ 45 „ 3134

Bliższych informacyj udzieli się na zapytania

Dyrekcja miejskich zakładów dla światła, siły i wody - Gniezno.

MOTOR ELEKTRYCZNY

A. E. G., 5 P. S., 440 volt, 1 300 obrotów, kompletnie jak nowy, sprzeda tanio **Silski, ul. Cicha 8, Bydgoszcz, Bielawki.** 703

RZADKA OKAZJA!

Prawie nowy gater pełnowalcowy (Walzenvollgatter) fabr. Blumwe, Bydgoszcz, 85 cm. przekrój, kompl. z 24 nowemi piłami, chwytacze etc. oraz prawie nowa piła taśmowa (Lorenz u. Kirsten, Leipzig), średnica rolek 65 cm, okolicznościowo nader tanio na sprzedaż. **Otto Behnke i S-ka, Bydgoszcz, Błonia 5.** 704

SAMOCHÓD „OPEL"

osobowy 30 P. S., starego typu z powodu wyjazdu za 800 na sprzedaż. **Filiński, Chełmno.** 706

SCHODY ŻELAZNE, KRĘCONE,

maszyna do pisania, zeszytowa, maszyna drukarska na sprzedaż. **Fränkner, Jarocin.** 707

SAMOCHÓD N. A. G.

6. 18., świeżo po remoncie z czterema nowemi i tyleż zapasowemi oponami, bardzo stosowny na dorożkę, sprzedam tanio lub zamienię na powóz kryty. **Osiński, Strzyżewo - Kościelne, poczta Gniezno.** 708

KOCIOŁ PAROWY

używany, 44 mtr. kw. powierzchni ogrzewalnej, 7 atm. ciśnienia oraz kompletne urządzenie gorzelni, zlikwidowanej w całości lub pojedyńczo, sprzeda **Magistrat Murowana Goślina.** 719

APARATY EKSTRAKCYJNE

systemu bateryjnego o pojemności 9 mtr. kub. (3 ekstraktory po 8 mtr. kub.), zmontowane, zupełnie nowe, okazyjnie do sprzedania. Zgłoszenia: **Alberg, Warszawa, ul. Miodowa 3, m. 5. Tel. 3027.** 710

LOKOMOBILA PRZEWOŹNA

fabr. Gorret i Sous, roczn. 1906, 8 atm., w dobrym stanie, korzystnie na sprzedaż. **Piotr Zawadka. Ostrzeszów.** 712

NARZEDZIA KOWALSKO-ŚLUSARSKIE

kowadła, dymadło, wiertarki, imadło, nożyce do żelaza, aparat do spawania i t. d., sprzeda **Siwka, Piątkowo (Pomorze).** 713

TOKARKA

(Drehstuhl) zegarmistrzowska na sprzedaż. **Jaskólski, Poznań, Podgórna nr. 12 b.** 714

„INDIAN" Z WÓZKIEM

9 K. M., kompletnie wyposażony, elektryczne światło, reflektor boczny, sygnał, szybę ochronną, tachometr i t. d., prawie nowy, okazyjnie sprzedam. Informacje: **Górecki, Poznań, ul. Dąbrowskiego 34, telefon 67-20.** 715

KOMPLET OŚWIETLENIA KARBIDOWEGO

do samochodu, tanio do nabycia. **Gilewski, Poznań, Małe Garbary 3.** 717

SUSZARNIĘ

na dwa paleniska trocinowe, bardzo ekonomiczne, tanio sprzeda biuro **Inż. Bud. Apolinary Birszenk i S-ka, Kraków, Basztowa 17. Tel. 340.** 718

SAMOCHÓD MARKI „ADLER"

6 osobowy, w bardzo dobrym stanie, rejestrowany, światło elektryczne, za cenę 2 300 zł sprzeda **Hotel Dworcowy, Margonin, pow. Chodzież.** 719

APARAT PROJEKCYJNY KINOWY

Krupp - Ernemann — Imperator, okazyjnie do sprzedania. Wiadomość: **Martan, Lwów, Polski Bank Handlowy, ul. Halicka L. 19.** 720

AUTO 6-CIO OSOBOWE

marki: Austro - Daimler, 35 H. P., na chodzie, w dobrym stanie, kompletne urządzenie elektryczne, sprzeda **Goduła J. w Jaworznie koło Chrzanowa.** 721

OKAZJA DLA P. T. MŁYNARZY!

Okazyjnie do sprzedania nowy, podwójny walec 600×250 mm. i dwudzielny plansichter. — Wiadomość: **„Molitor", S. A., Lwów, Boimów 3.** 722

SAMOCHODY 4—6 OSOBOWE

w bardzo dobrym stanie — z gwarancją. Modele 1924—1925, okazyjnie do sprzedania: **Gräft Stift 30/75 H. P.**, 6 cylindrowy, 6 osobowy. **Austro - Daimler 16/60 H. P.**, 6 cylindrowy, 6 osobowy. **Steyr 10/40 H. P.**, 6 cylindrowy, 6 osobowy. **Austro-Daimler 25 H. P.**, 4 cylindrowy, 4 osobowy. **Tatra 6/12 H. P.**, limuzyna, 4 osobowy, opony balony. **Citroën 10/22**, limuzyna, 4 osobowy, opony balony. **Renault 8/14 H. P.**, limuzyna, 4 osobowy, opony balony. **Rudolf Wanicki, Kraków, Garaż, Groble L. 5.** 723

LIMUZYNA „MINERVA"

40 H. P., po generalnym remoncie okazyjnie do sprzedania za 300 dolarów, **Automotor, Kraków, Smoleńsk 33.** 724

NARZĘDZIA I SPRZĘTY KOWALSKIE

kompletne, w dobrym stanie, korzystnie za gotówkę do sprzedania. **Marcin Wrembel, Hominko, p. Pniewy, Wielkp.**, pow. **Szamotulski.** 725

15 KLM. KOLEJKI LEŚNEJ

złożonej z 9 kgr. szyn, 2 lokomotyw, fabrykacji Orenstein et Koppel, 134 wózków (truków) i 1 motoru benzynowego, sprzeda w Polsce **Inż. Artur Langfelder, Žilina, Czechosłowacja.** 726

FABRYKĘ GWOŹDZI, DRUTU,

wyrobów blaszanych w Herbach Śląskich — z powodu braku odpowiednich kapitałów na uruchomienie sprzedamy tanio. Zabudowania fabryczne około 2 000 mtr. kw. — Fabryka kompletnie zmontowana. Nowoczesne, techniczne urządzenie. Bliskość toru kolejowego. Pewne widoki rozwoju. Oferty: **Częstochowa, Biuro „Promień".** 727

AUTOBUS MARKI „DIATTO"

Hp. 35, okazyjnie do sprzedania za 600 dolarów, 18 osobowy — albo zamiana za 6 osobowy, w dobrym stanie. Wiadomość: **Gut, Zakopane, Starapolana.** 728

KOCIOŁ PAROWY

z paleniskami, powierzchnia ogrzewalna 46, 11, 7 atm., z injektorem i pompą zasilającą, prócz tego **wyciskacz i przyrząd do suszenia**, pojemn. 20 ctn., sprzeda **Administracja Browaru Klasztornego w Kartuzach (Pomorze).** 732

PALENISKO ODPRZEDNIE

do napalania torfem, trocinami, miałem węglanym i t. p., prócz tego **krajacz gliny i ręczna prasa do wyrobu rur** jest zaraz do sprzedania. **Dominium Książki (Pomorze).** 733

Urządzenie wulkanizacyjne parowe

składające się z aparatu parowego z armaturą i kotła parowego do reperacji i wulkanizowania opon i dętek, farb, „Sirius" z wszelkiemi należnemi formami parowemi, do nakł. protektorów, płyt, opon itp. bardzo mało używany tanio na sprzedaż: **Centrala Samochodów, Grudziądz,** plac 23 stycznia 2-3. 126

OKAZJA! 123

Kilkanaście nowych i używanych samochodów osobowych i ciężarowych, pierwszorzędne marki niemieckie, włoskie i amerykańskie, także Itala dorożki, bardzo tanio z powodu likwidacji działu samochodowego sprzedaje: **Hol. Balt. Handelsg.** m. b. H. **Gdańsk, Koblenmarkt 7.** Tel. 5654 Godz. biur. od 8-1

KUPNA

AUTO

2-osobowe, mało używane, zdatne do użytku pod gwarancją, kupimy za gotówkę.

Zgłoszenia z podaniem fabrykatu i siły koni pod **nr. 3131** do Administracji „Rynku Metalowego".

Kupno okazyjne! 3136

Kompletne urządzenie młyna po bardzo niskiej cenie zaraz do oddania. Zgłoszenia do **„Par" Poznań,** Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr **39,70**

Motor na ropę

około 4—10 P. S., zdolny do użytku, **kompresor** do wytwarzania powietrza ściśnionego, kupi **Smolin, Koza Wielka,** pow. Kępno. 114

WIRÓWKI

do suszenia wełny, szczecl, poszukujemy celem kupna i prosimy o oferty. **Rzeźnicka Składnica Skór, Poznań, Rzeźnia.** Telefon 3856 115

Gniotownik

(Knetmaschine) używany lub nowy, kupię. **Kiliszczyński, Poznań,** Rynek Śródecki 12. 116

UŻYWANĄ ŁÓDŹ MOTOROWĄ

4 - osobową, kupię, D. H. „Estefilm" **Poznań, św. Marcin 64. II p.** 117

Tokarkę

używaną lecz w dobrym stanie, 2-3 mtr. długości poszukuje się natychmiast. **Kańduła**, warsztaty reperacyjne, **Nowy Tomyśl, (Wielkopolska)** 118

DREWNO KOPALNIANE

drągi telegraficzne, kupujemy stale. **R. Schenk & Co, Hamburg.** Filja: Poznań, Grunwaldzka 13. tel. 69-69

DO FABRYKACJI CUKIERKÓW 119

maszynki, płytę i t. p narzędzia używane kupi **M. Kłoś, Poznań, Wierzbięcice 11.** 120

RUR ŻEBROWYCH 121

oraz skrzyń żelaznych poszukuję. **Szefner, Łódź, Kilińskiego 146.**

MOTOR ELEKTRYCZNY

na prąd zmienny, trójfazowy, 380 wolt, 50 okresów, kupię za gotówkę. **Janaszek, Poznań, Pocztowa 26.** 122

MOTOR ELEKTRYCZNY

trójfazowy, 500 volt, 50 H. P., lokomobile 40—50 H. P., używane, lecz w zupełnie dobrym stanie, potrzebuje zaraz Tow. Akc. Mijaczowskiej Odlewni Stali i Zakładów Mechanicznych **„Bracia Bauerertz" w Mijaczowie, poczta Myszków.** 711

Motor elektryczny

440 volt o sile 3—5 koni, używany, lecz w dobrym stanie, kupię. Oferty z podaniem ceny przyjmuje **LeonHoffmann, Leszno, ulica Poniatowskiego nr. 2 a.** 122

Używany motor elektryczny 124

2 4 koni, kupię: **Szymański, Poznań, Krzyżowa 5.**

Podstaw walcowy

podwójny, długości 1000 mm. w dobrym stanie, używany, kupię za gotówkę. Oferty prosimy nadsyłać pod adresem: **Młyn Bełka i Karo, Sieradz** 125

PIŁĘ TAŚMOWĄ

ewentualnie kombinowaną, mniejszą, kupię. **Nabel, Kraków,** Starowiślna 42. 701

MOTORY BENZYNOWE I ROPOWE

kupuje Karol Lunau w Tucholi (Pomorze). 729

PŁUG PAROWY

z wstrząsaczem podglebia na ca 350 mórg orki jesiennej, poszukuje natychmiast, **Niehoff, Dobra Rycerskie, Skarzewo pod Laskowicami (Pomorze).** 730

LOKOMOBILA 50-KONNA

na 12 atm., z przegrzewaczem bez kondensacji oraz odpowiednią dynamomaszyna potrzebna. Oferty przyjmuje **inż. A. Słucki, Warszawa, ul. Królewska 27.** 608